

TISKOVÁ ZPRÁVA

Wienerberger s.r.o

24. 6. 2019, České Budějovice

Pálená krytina Tondach zastřešuje MONUMENT/UM, audiovizuální projekt Lenky Dusilové na podporu památek

Značka pálené střešní krytiny Tondach, která je součástí produktového portfolia společnosti Wienerberger, se stala generálním partnerem projektu MONUMENT/UM. Hudebně-obrazový benefiční projekt zpěvačky Lenky Dusilové a VJ Aeldryna je zaměřen na podporu obnovy zchátralých historicko-kulturních památek v pohraničí. Značka Tondach tímto navazuje na své aktivity v minulosti a hodlá se i nadále aktivně podílet na obnově českého kulturního a historického dědictví.

Monument/um je cyklus čtyř koncertů, které se uskuteční v exteriéru přímo u vybraných památkových objektů. Podstatou akce jsou benefice zpěvačky Lenky Dusilové a VJ Aeldryna spojené s otevřenou dárcovskou sbírkou pro konkrétní památku. Monument/um, v jehož hlavní roli je památka, spojuje daný *monument*, *moment* a *um* a vytváří tak jedinečný „site specific“ zážitek. Lenka Dusilová a Aeldryn tak nabízejí unikátní pohled na životní příběh vybraných památek – kostel, hrad, lázně a továrnu. Monument/um má formu čtyř komponovaných večerů, kde nebudou chybět krátká přednáška odborníka, který je spjat s objektem a dokument z dílny České televize (ČT Art Zóna) natočený přímo pro danou památku. Další část večera představuje vystoupení Lenky Dusilové, která svým hlasem, hudebními krajinami za doprovodu hudby a Aeldrynovou hrou se světlem a videokolážemi oživí prostor památky.

Monument/um podpoří během léta 2019 tyto objekty: Horní Vítkov – Chrastava – Kostel Navštívení Panny Marie, Ostrov nad Ohří – Horní hrad – Hauenštejn, Jablonec nad Nisou – Jablečné lázně, Horní Maršov – Fabrika Temný Důl. Monument/um chce upozornit na neutěšený stav vybraných památek, objevovat a medializovat objekty, které mají ambice být součástí společensko-kulturního života. Projekt chce apelovat na veřejnost, že starat se o památky je důležité. „Podporujeme spolky, instituce, města i jedince, kteří mají vizi a našli památce nový smysl, pokud ten původní ztratily,“ říká ředitelka a spoluautorka projektu Soňa Paleta. Za projektem také stojí šestinásobná držitelka ceny Anděl, výjimečná osobnost české hudební scény, hudební experimentátorka, skladatelka a zpěvačka Lenka Dusilová. Dále VJ Aeldryn, čelní představitel VJingu u nás a dlouholetý člen studia Lunchmeat a spolek APPLAUSE Projects z. s., jenž byl založen speciálně kvůli projektu. „V začátcích jsme hledali klíč k výběru památek a celému konceptu. Vzhledem k tomu, že jsem prožila větší část dětství v Karlových Varech a okolí, téma vykořeněnosti se táhne mojí rodovou linií a hudební tvorbou, rozhodli jsme se odstartovat pilotní ročník právě na sudetských památkách,“ uvádí Lenka Dusilová.

Značka Tondach spatřuje v projektu smysluplné propojení s vlastními aktivitami a přístupem k české historii a krajině. „Pálené střešní tašky mají na našem území velkou tradici, na kterou našimi produkty navazujeme i dnes. Dlouhodobě se ve spolupráci s pokrývačskými firmami věnujeme renovacím střech. Naše osvědčené produkty umí oživit každý historický objekt. Mezi krytiny určené pro tento typ renovací patří zejména bobrovka a prejz,“ uvádí Ing. Vít Jirkovský, vedoucí technického oddělení. Kromě historických pálených

tašek a veškerého příslušenství vyrábí Tondach také širokou škálu tašek pro moderní rodinné domy v celé řadě tvarů a povrchů.

Společnost Wienerberger s.r.o. se sídlem v Českých Budějovicích je největším výrobcem pálených cihel v ČR. Po převzetí společnosti Tondach se stala také největším výrobcem keramických střešních krytin u nás. Její portfolio na trhu v ČR nyní zahrnuje zdicí systém Porotherm, obkladové a lícové cihly Terca, keramickou dlažbu Penter a pálenou střešní krytinu Tondach. Wienerberger s.r.o. je součástí nadnárodního koncernu Wienerberger Ziegelindustrie AG, který představuje největšího světového výrobce cihel a současně lídra v produkci pálených střešních krytin v Evropě. Více informací na www.wienerberger.cz

Konec tiskové zprávy

Wienerberger s.r.o., Plachého 388/28, 370 01 České Budějovice, tel.: 387 766 111, www.wienerberger.cz,
kontakt: Ing. Pavla Peterková, vedoucí marketingu, tel.: 606 040 279, pavla.peterkova@wienerberger.com

Příloha I

Termíny, začátky a místa představení Monument/um

27. 7. 20:30	Horní Vítkov – Chrastava – Kostel Navštívení Panny Marie
3. 8. 20:30	Ostrov nad Ohří – Horní hrad – Hauenštejn
17. 8. 20:00	Jablonec nad Nisou – Jablečné lázně
24. 8. 20:00	Horní Maršov – Fabrika Temný Důl

Vstupenky na všechna představení jsou k dispozici v předprodejní síti Ticketstream za 490 Kč včetně servisních poplatků. Výnos ze vstupného poputuje památkám na konkrétní účely. Kapacita je vzhledem k prostorům velmi omezena.

Link na předprodej:

Společný: <https://www.ticketstream.cz/vstupenky/monumentum-lenka-dusilova>

Příloha II

O vybraných památkách

Kostel Navštívení Panny Marie – Horní Vítkov – Chrastava

Liberecký kraj

Historie

Kostelík byl založen v 1. polovině 14. století v obci Vítkov, ve které až do konce 2. světové války žili lidé převážně německé národnosti. Odsun sice proběhl dle pamětníků v poklidu, ale při osidlování bylo zbouráno více než 100 domů a z římskokatolické farnosti zbyl jen kostel, jehož dnešní raně barokní podoba pochází z 2. poloviny 17. století.

V r. 1980 byl z rozhodnutí Městského národního výboru zničen hřbitov i fara, a to bez uvědomění pozůstalých, majitelů rodinných hrobek i církve. Kostel byl devastován a jen tak tak unikl demolici.

Kdo za památkou stojí?

V roce 2000 byl založen členy rodin, které našly ve Vítkově nový domov, občanský spolek **Svítání**. Jejich cílem je podpora kultury, péče o přírodní a kulturní dědictví obce. Ve spolupráci s majitelem, městem Chrastava a památkáři se začalo i s obnovou kostela: vysekání z obklíčení křídlatky, zazdění otvorů pro volný vstup do jeho částí. I díky tomu se zde mohou **propojovat lidé pohraničí**, kdy kulturní akce a koncerty navštěvují Němci a Poláci.

Současný stav a možnosti pomoci

Proběhly dvě etapy rekonstrukce krovu a střechy kostela: odstranění staré krytiny, výměna poškozených trámů a dalších prvků krovu, instalace nového bednění střechy a překrytí lepenkou. Vše tradiční tesařskou metodou odpovídající ranému baroku (bez kovových spojovacích prvků). Celkem bylo proinvestováno cca 700 000 Kč z dotačních titulů a prostředků Ministerstva kultury ČR, Libereckého kraje, katolické církve a města Chrastavy. Pro letošní rok počítá spolek s investicí 500 000 Kč (celková částka žádostí o dotaci) na třetí etapu této rekonstrukce. Velmi by pomohl případný příspěvek na obnovení nátěru zastřešení věže kostela.

Horní hrad Hauenštejn – Ostrov nad Ohří

Karlovarský kraj

Historie

Gotický strážní hrádek na skalnaté ostrožně hluboko v lesích byl založen patrně na konci 13. století na ochranu zemské stezky vedoucí údolím Ohře. V 16. století byl renesančně přestavěn významným rodem Šliků – vlastníky bohatých krušnohorských dolů.

Ve 2. polovině 19. století byl za Buquoyů nákladně přebudován v prostorný zámek ve stylu tehdy módní **anglické neogotiky a byl nazýván západočeskou Hlubokou**.

V období 2. světové války byl areál zámku využíván jako **středisko Hitlerjugend**. V okolních lesích byla tehdy vysazena užovka stromová, aeskulapka, která měla omezit značný výskyt zmijí. Na zámku tehdy působila laboratoř k získávání hadího séra, kterým byla zásobena Rommelova armáda v Africe. Okolí Hauenštejna je tak dodnes jedním z mála ostrůvků výskytu tohoto plaza ve střední Evropě.

Po roce 1945 byl zámek zkonfiskován a přeměněn na středisko a ubytovnu Jáchymovských uranových dolů. Později byl užíván jako **dětský záchytný domov pro mladistvé**.

Na konci 50. let byl uznán za nezpůsobilý a časem se proměnil v ruinu a oblíbeným cílem trampů. V 80. letech se uvažovalo i o demolici.

Kdo za památkou stojí?

V roce 2000 zakoupil zdevastovaný areál pražský podnikatel Pavel Palacký a během následujících let byly za

pomoci stovek dobrovolníků z celé republiky vysekány náletové dřeviny, vyvezeny tisíce tun sutin, znovu vystavěna částečně zřícená věž a vyčištěn přílehlý zámecký park. Větší část areálu je dnes provizorně zastřešena a místnosti vyčištěny. Zpřístupněno bylo rovněž arboretum z minulého století se vzácnými stromy z celého světa. V současnosti je hrad regionálním kulturním a pobytovým centrem s celoročním provozem.

Současný stav a možnosti pomoci

Hrad je stále v rekonstrukci a jsou potřeba desítky milionů pro dokončení. Nutná je rekonstrukce střechy na středním paláci (cca 5 milionů korun). Z menších položek je to oprava vyhlídkové plošiny na hradní gotické věži (cca 70.000 Kč). Nefinanční podpora typu stavebního materiálu je také možná.

Jablonec nad Nisou – Jablečné lázně

Liberecký kraj

Historie

Městské lázně byly vybudovány v letech 1908–1909 na počest císaře Františka Josefa. Architektem byl Robert Hemmrich. Až do roku 1960 fungovaly v původním stavu.

V roce 1960 však došlo Okresním stavebním podnikem k neblahým zásahům do stavby.

Bylo zničeno původní průčelí, zasklení oken a ozdobné prvky. V roce 1962 proběhla poslední velká rekonstrukce, dále už lázně jen chátraly. V roce 1997 město přislíbilo finanční podporu na nutnou opravu střechy, která se i uskutečnila. Od roku 1996 až dodnes se hledá nové využití pro budovu. Mezi návrhy je zbudování knihovny, kulturního centra, wellness, centra pro seniory, pivovaru či pronájem lékařům.

Kdo za památkou stojí?

Život Jablečným lázním v minulých letech vdechla parta mladých lidí a umělců ze spolku ArtproProstor, který si klade za cíl rozšířit ve městě kulturní nabídku, najít pro lázně nové, byť třeba dočasné využití a rozpoutat debatu o veřejném prostoru v Jablonci, což se i daří. Inspirováni alternativními kulturními prostory, jakými jsou pražská Meetfactory či liberecké kino Varšava, se ve městě snažili vybudovat novou kulturní scénu s názvem Jablečné lázně. Proběhlo tu několik kulturních akcí a marketů, než byly lázně znovu uzavřeny na základě statického posudku.

Po dvou letech se spolku, osvědčeným lidem na radnici i za přispění projektu Monument/um podařilo lázně znovu probudit a Monument/um bude jakýmsi otvírákem nové etapy Jablečných lázní.

Současný stav a možnosti pomoci

Celková rekonstrukce lázní se může dostat až přes 100 milionů korun. Snahou spolku a města je začít lázně využívat k pořádání kulturních akcí ještě před touto celkovou rekonstrukcí. Aby zde však mohly probíhat v důstojných podmínkách, je třeba objekt zasítovat (kanalizace, voda) a vybavit alespoň základním hygienickým zařízením. Každá akce, kterou zde spolek bude moci uspořádat, upozorní na špatný stav budovy a pomůže k urychlení celého procesu.

Horní Maršov – Fabrika Temný Důl

Královéhradecký kraj, okres Trutnov

Historie

Areál bývalé Dixovy brusírny dřeva leží v údolí řeky Úpy v Krkonoších, kde v 19. století vznikla řada průmyslových podniků jako sklárny, papírny či brusírny. Dostávaly název podle svých zakladatelů a jen brusíren bylo v okolí dvanáct. Po 2. světové válce jich většina zanikla.

Jediná, která se dochovala, je právě Dixova brusírna, která byla svého času největší, nejmodernější a také nejhezčí.

Továrnu na zpracování dřeva zřídil v roce 1868 mlynář ze Starého mlýna a majitel brusírny ve Velké Úpě Ignác Dix. Zprvu se tu brousily smrkové špalky na dřevěnou vlákninu pro místní papírny. V roce 1905 přibyla třípodlažní tovární budova s výrobnou pevného balicího papíru a krabicové lepenky. O sedm let později byl instalován parní kotel.

Po 2. světové válce byla továrna zkonfiskována a stala se součástí národního podniku Krkonošské papírny. V 70. letech vypukl v horním patře výrobní haly požár. Dva roky nato převzala provoz Mechanika Praha. Vyrábělo se tu drobné spotřební zboží, v zadním traktu byla lakovna.

Po roce 1989 vlastnilo objekt několik majitelů, ovšem bez jakéhokoliv dalšího využití začala budova chátrat a připomínala spíše veřejnou skládku.

V roce 1996 byl komplex prohlášen kulturní památkou. Památkáři si především cení lícového kamenného zdiva, které spolu s detaily fasády i zasazením do krajiny činí ze stavby krkonošský skvost a ukázkou tehdejší stavební zručnosti a umu.

Kdo za památkou stojí?

V roce 2015 koupil objekt (kromě přední budovy č. p. 71) podnikatel Karel Chotek. Následně založil iniciativu FABRIKA TEMNÝ DŮL – kulturní a vědecký spolek, který má v plánu postupně celý komplex zrekonstruovat. Nyní se v prostorách občas konají akce jako výstavy fotografií, oslava Dne české státnosti, koncerty i alternativní svatby.

Současný stav a možnosti pomoci

V roce 2018 byla započata díky financím majitele a dotace Ministerstva kultury ČR rozsáhlá rekonstrukce střechy předního traktu. Letos je v plánu pokračovat. Kompletní rekonstrukce objektu je odhadnuta na několik desítek milionů korun.